

Z judikatury pro topenářskou a instalatérskou praxi



Trestní odpovědnost za neodbornou montáž na bytové přípojce plynu

Zpracováno podle usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 699/2013.

Před nějakou dobou Obvodní soud pro Prahu 4 odsoudil obviněného pana A. B. k podmíněnému čtyřměsíčnímu trestu odnětí svobody za přečin obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1 tr. zákoníku. Podstata věci spočívala v tom, že pan A. B. po demontáži plynoměru, kterou provedla Pražská plynárenská, a. s., bez povolení na bytové přípojce rozvodu plynu uskutečnil neodbornou montáž vlastní propojky, která se podle výsledků dokazování skládala ze dvou kusů vodovodních opletených hadic a upravených šroubení. Tím zapříčinil únik plynu do technické šachty propojující všechna patra domu, přičemž v den odstranění propojky byla na místě naměřena koncentrace plynu ve výši 7 %. Minimální mez výbušnosti plynu byla při této koncentraci překročena podle ČSN EN 61779-1 o 2,3 % a je klasifikována třídou úniku PI podle TPG 91301, podle které k iniciaci výbuchu směsi stačí, dle bezpečnostního listu společnosti RWE Transgas, a. s., manipulace s otevřeným ohněm, jiskrou nebo elektronickým výbojem.

Pan B. se proti prvoinstančnímu rozhodnutí odvolal k Městskému soudu v Praze, který ovšem jeho odvolání posoudil jako nedůvodné a zamítl je.

Pan B. ani poté nerezignoval a jeho advokát mu připravil dovolání k Nejvyššímu soudu. V něm se snažil namítat, že skutkový stav věci byl v dosavadním průběhu trestního řízení zjištěn nedostatečně, a že byl navíc nesprávně kvalifikován z hlediska právního, protože nenaplnuje znaky skutkové podstaty přečinu obecného ohrožení z nedbalosti ani jiného trestného činu.

Rozhodnutí soudů prvního a druhého stupně bylo založeno na několi-

ka zásadních důkazech. Především šlo o výpověď dvou svědků, dále o protokol o ohledání místa činu včetně pořízené fotodokumentace, o listinu uvádějící technické podmínky PPD připojení k distribuční soustavě, o doklad o demontáži plynoměru, protokol o nadzemním úniku plynu a konečně již zmíněný bezpečnostní list společnosti RWE Transgas, a. s., z něhož mj. vyplývá, že plyn se vzduchem tvoří v rozmezí 4,4–17 % výbušnou směs, při jejíž iniciaci otevřeným ohněm, jiskrou, elektrickým výbojem může dojít k výbuchu.

Obviněný pan B. především poukázal na to, že bezpečnostní list společnosti RWE Transgas, a. s., není dostatečným důkazem prokazujícím, že při uvedené koncentraci skutečně hrozilo bezprostřední nebezpečí výbuchu nebo požáru. Namítal, že nebyl proveden znalecký posudek, a nelze proto bez důvodných pochybností uzavřít, že nebezpečí požáru skutečně hrozilo v takové intenzitě, která je potřebná pro naplnění skutkové podstaty přečinu obecného ohrožení z nedbalosti. Bránil se též tím, že provedenými důkazy nebylo prokázáno naplnění zákonného znaku skutkové podstaty přečinu obecného ohrožení z nedbalosti spočívajícího ve způsobení nebezpečí škody velkého rozsahu nebo nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví lidí, a namítal, že soudy obou stupňů provedené důkazy nesprávně hodnotily a naopak provedení několika důkazů, které pan B. navrhoval, zamítly.

V takové argumentaci je ovšem skryt velký problém. Dovoláním je totiž možno – zjednodušeně řečeno – vytýkat jen vady právního charakteru. Dovolání se tudíž nemůže zakládat na námitkách proti tomu,

jak soudy hodnotily důkazy, jaká skutková zjištění vyvodily z důkazů, jak postupovaly při provádění důkazů, v jakém rozsahu provedly dokazování apod. Dovolání jako mimořádný opravný prostředek je určeno k nápravě závažných právních vad pravomocných rozhodnutí, a nikoliv k tomu, aby skutková zjištění soudů prvního a druhého stupně byla přezkoumávána ještě třetí soudní instancí. V tomto ohledu tedy pan B. u dovolacího soudu nemohl uspět.

Z prokazaného skutku je zřejmé, že obviněný naplnil všechny znaky skutkové podstaty přečinu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1 tr. zákoníku, neboť pan B. nebyl osobou oprávněnou manipulovat s uvedeným plynovým zařízením, resp. rozvodem. Navíc – a to je velmi důležité – si i s ohledem na své vzdělání v oboru instalatér – topenář musel být vědom rizika, které vzniká nesprávnou manipulací s plynovým rozvodem, a že nesmí bez povolení provádět na bytové přípojce rozvodu plynu neodbornou montáž. Přesto tak učinil, neodbornou montáží zapříčinil únik plynu do technické šachty propojující všechna patra domu a hrozila iniciace výbuchu směsi manipulací s otevřeným ohněm, jiskrou, elektrickým výbojem nebo statickou elektřinou. Takovým jednáním obviněný ohrozil ostatní nájemníky domu nebezpečím smrti nebo těžké újmy na zdraví a v případě výbuchu by hrozilo i nebezpečí škody velkého rozsahu.

Nejvyšší soud tedy shledal námitky obviněného pana B. zjevně neopodstatněnými a právní kvalifikaci skutku, jak ji provedly soudy první a druhé instance, jako správnou, a proto dovolání odmítl.

Hmotná odpovědnost za neodbornou instalaci kotle

Zpracováno podle usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2170/2005.

Právo nemá valný smysl pro – v jistém ohledu typicky českou – aktivitu typu „udělej si sám“. Dokazuje to i konkrétní kroměřížský případ, který se sice odehrál před patnácti lety, ale poučení si z něj lze vzít i dnes. Mezi žalobcem T. K. jako pronajímatelem bytu a žalovaným Z. P. jako nájemcem byla uzavřena smlouva o nájmu bytu, v níž se nájemce zároveň zavázal oznámit pronajímateli neprodleně potřebu těch oprav v bytě, které nese pronajímatel, a umožnit jejich provedení, a dále bylo dohodnuto, že nájemce není oprávněn bez souhlasu pronajímatele provádět v bytě stavební úpravy ani jiné podstatné změny, a to ani na svůj náklad. To jsou ostatně náležitosti, které se v nájemních smlouvách pravidelně objevují a mají svůj přirozený smysl. Pan Z. P. ovšem chtěl zlepšit úroveň svého bydlení, a proto si v bytě sám instaloval plynový kotel. Problém byl ovšem v tom, že instalace byla provedena neodborně a v důsledku toho kotel po několika týdnech explodoval. Byl tak poškozen nejen byt pronajatý žalovanému, ale i další byt v tomtéž domě. Výše škody byla vyčíslena znaleckým posudkem na více než 80 000 Kč, skutečné náklady na odstranění škod však byly ještě vyšší – přesáhly 100 000 Kč. A pro pana Z. P. nastaly potíže.

Nejprve mu městský úřad uložil blokovou pokutu za přestupek spočívající v neodborné instalaci kotle (šlo o porušení vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, a ještě navíc o porušení několika technických státních norem). To by ještě nebylo to nejhorší. Co se vzniklou škodou? Pan Z. P. písemně uznal svůj dluh vůči pronajímateli co do důvodu i výše v částce něco přes 50 000 Kč a tuto částku se zavázal zaplatit do roka a do dne, ale neučinil tak. Pan T. K. se stal žalobcem v civilním soudním řízení a Okresní soud v Kroměříži dospěl

k závěru, že žalovaný odpovídá podle § 420 odst. 1 obč. zák. (tehdy ještě samozřejmě podle občanského zákoníku z roku 1964) za škodu, jež vznikla žalobci v příčinné souvislosti s tím, že žalovaný porušil vyhlášku a rovněž své povinnosti sjednané v nájemní smlouvě. Výše škody byla řádně doložena znaleckým posudkem, takže soud již dále neváhal a uložil panu Z. P. povinnost zaplatit žalobci i s úrokem.

Pan Z. P. se rozhodl bránit, na odvolání měl samozřejmě plné právo. Jenže Krajský soud v Brně rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Vyšel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně a ztotožnil se i s jeho právním posouzením. Dovodil, že v řízení bylo prokázáno, že v důsledku neodborné instalace kotle, kterou provedl žalovaný v bytě, jenž si pronajal, došlo k výbuchu kotle a tím k poškození bytu, přičemž výše škody byla řádně doložena. Žalovaný nezajistil odbornou instalaci kotle v souladu s příslušnými ČSN a instaloval jej bez schválené dokumentace podle požadavku uvedeného ve vyhlášce. Přitom – a to panu Z. P. rozhodně neprospělo – jak vyplynulo z jeho výpovědi, absolvoval kurz v oboru topenář, resp. instalatér na topení, vodu a plyn, měl tedy určité zkušenosti s instalací topení a nepochybně věděl, že připojení plynového kotle musí provádět odborný pracovník, připojení musí odpovídat určitým normám a neodborné připojení může vést k závažným důsledkům, jaké v daném případě nastaly. Na straně žalovaného tak byly splněny, podle přesvědčení soudu, všechny podmínky odpovědnosti za škodu vzniklou žalobci.

Poslední nadějí pana Z. P. se tak stalo dovolání k Nejvyššímu soudu. Přečtete-li si je, zjistíte, že byly nasazeny všemožné argumenty, z nichž ovšem většina zazněla již v předchozím soudním řízení. Především žalovaný odkázal na své odvolání proti rozsudku prvního stupně, v němž líčí okolnosti přípa-

du, kdy bydlel se dvěma nezletilými dětmi v bytě s nefunkčním topením, které žalobce odmítal opravit, a namítal, že kotel instaloval odborně a k výbuchu došlo v důsledku poruchy termostatu kotle. Dále žádal Nejvyšší soud o přešetření případu i proto, že jeho zdravotní stav je špatný, má jít na operaci páteře, má mu být přiznán invalidní důchod a v současné době je na životním minimu, proto není schopen tak vysokou dlužnou částku zaplatit.

Problém je ovšem v tom, že dovolání je opravným prostředkem zvláštního charakteru (proto je nazýváno mimořádným opravným prostředkem). V daném případě je přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právních otázek, zatímco jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění nebo úplnosti skutkových zjištění přípustnost dovolání nezakládají. Současně se podle platné právní úpravy muselo jednat o právní otázku zásadního významu. Namítal-li však odvolatel Z. P., že škoda nevznikla v důsledku neodborné instalace kotle, nýbrž v důsledku poruchy termostatu kotle, zpochybňoval nikoliv otázky právní, nýbrž skutkové závěry, z nichž vycházely soudy obou stupňů. Tyto námitky nejsou námitkami proti právnímu posouzení. Pan Z. P. ve skutečnosti odvolacímu soudu vytýkal nesprávné skutkové zjištění, které by zakládalo dovolací důvod jen tehdy, pokud by napadené rozhodnutí vycházelo ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Nejvyšší soud proto dovolání jako nepřípustné musel odmítnout.

vybral a zpracoval **JUDr. Karel Havlíček,**
zakladatel projektu
Pražský právnícký podzim

§ § §